

1. oktober 2020

Vedr. EFSA guidance-dokument om beskyttelse af bier mod pesticider

Kære Lea Wermelin

Vi vil gerne hermed give udtryk for vores bekymring over den igangværende EU-proces vedrørende revision og udbygning af EFSA guidance-dokument om beskyttelse af bier mod skadevirkning fra pesticider (EFSA Journal 2013;11(7):3295). For os at se er processen præget af en bagatellisering af pesticidernes indvirkning på biernes populationer.

Processen er styret af EU's sundheds- og fødevarerorganisationer (SANTE og EFSA). Forslaget er resultatet af en forceret proces, der ikke i tilstrækkeligt omfang har inddraget biologisk ekspertise eller grønne NGO'er. En vedtagelse planlægges til 8. oktober, så det haster hvis beslutningen skal påvirkes. Materialet kan findes på dette link: <https://www.efsa.europa.eu/en/news/pesticides-and-bees-evidence-mortality-rates-reviewed%20>.

Den beslutning, der er lagt op til, lægger, efter vores opfattelse, for stor vægt på, at bi-bestandene naturligt går op og ned, som konsekvens af temperatur og nedbør. Derfor kan man, ifølge EFSA/SANTES mening ikke fastslå en direkte sammenhæng mellem pesticidbelastning og biernes populationer. Disse konklusioner bygger på et omfattende review af den eksisterende litteratur. Med denne argumentation åbner man for muligheden for at tillade større giftvirkning end tidligere – sådan som det allerede ønskes af nogle medlemsstater - til skade for bierne. Det er desuden bekymrende, at metoden ikke omfatter vilde bier, med den begrundelse, at der ikke er datagrundlag til at vurdere effekten på dem.

Beregningen af den "naturlige" variation skal efter planen foregå i regi af fødevarerorganisationen og under anvendelse af BEEHAVE-modellen. Modellen tager udgangspunkt i den nuværende situation, der allerede er stærkt påvirket af pesticidanvendelse og andre dyrkningsfaktorer. Ud fra denne model vil man således kunne opfatte en yderligere stigning i det stress-niveau på bi-bestandene i det dyrkede land, som resultat af "naturlige" udsving.

Vi opfordrer derfor til at udskyde behandlingen af denne sag og i stedet inddrage uafhængige eksperter samt offentligheden i en proces frem mod den endelige beslutning. Et mindstekrav må være, at det er klart hvilket beskyttelsesniveau, der vil være resultatet af de muligheder, man overvejer.

Sluttelig vil vi fremhæve, at beskyttelsen af de vilde insektbestande, i øjeblikket ikke er reguleret i forhold til pesticidpåvirkning. Vi anerkender, at der mangler data ift. at få modellen til også at omfatte effekter på vilde bier. Men så må man i det mindste indføre en sikkerhedsfaktor i modellen, som tager højde for denne mangel på data.

Vi vil stærkt opfordre regeringen til at arbejde for en langt mere grundig og åben proces op til vedtagelse af denne vejledning.

Med venlig hilsen

Claus Ekman, direktør
Rådet for Grøn Omstilling

Morten Pedersen, Afdelingschef
Danmarks Naturfredningsforening